

4433 осіб, у Вінницькому районі ця кількість становить 9320 осіб, а найчисельнішим районом є Шаргородський. Тут кількість прихожан складає 12310 осіб.

Причиною такої великої кількості вірних католиків є те, що південно-західна та західна частина Вінницької області була крайньою межею польської осілості в часи Речі Посполитої. Крім того, у цій частині області найкраще збереглися польські костели, частина із них працювала в радянські часи (костел в с. Мурафа та м. Шаргороді).

Дослідивши географію поширення католицизму та архітектурний і духовний спадок католицьких релігійних общин на території Вінницької області, ми дійшли до наступного висновку: на території Вінниччини сформувалася щільна мережа поселень, у яких є значна кількість людей з католицьким віросповіданням.

Список використаних джерел:

1. Кам'янець-Подільська дієцезія Римо-Католицької Церкви в Україні. – Режим доступу <http://catenecensis.org.ua/>

УДК 351.82:338.48-4

СУЧАСНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

С. М. Філюк

svetlana-shepetyuk@rambler.ru

*Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

Розвиток агротуризму в Україні обумовлений такими основними чинниками:

- Природні цінності та ресурси конкретного регіону (розташування господарства, природні умови, тваринний і рослинний світ, характер сільськогосподарської діяльності).
- Матеріальні прояви культури (будинки культури, сільські клуби, музеї, пам'ятки природи, храми, інші цікаві об'єкти матеріальної культури притаманні даному регіону).
- Агротуризм орієнтований здебільшого на мешканців міст, які не мають досвіду перебування в сільській місцевості і хотіли б скористатись послугами з розміщення в агросадібі, можливістю безпосереднього контакту з місцевими жителями, участю у сільськогосподарській виробничій діяльності тощо [4].

Як і будь-яка господарська діяльність, агротуризм ставить собі за мету пропонування продуктів та надання якісних послуг.

Продукт повинен задовольняти потреби гостей садиби, бути повторюваним та доступним, а також відповідати діючим національним та міжнародним нормативам і стандартам. При поступовому збільшенні кількості відпочивальників виникає потреба в задоволенні різноманітних потреб, що стимулює розвиток сфери агротуристичних послуг.

Особливе місце в організації агротуризму належить інфраструктурі, до якої відносяться:

- засоби розміщення туристів (агросадиби, сільські будиночки, господарчі двори або ферми);
- інженерна інфраструктура (освітлення, опалення, телефонний зв'язок, мережа Інтернет, дороги, водопостачання, тобто все те, без чого неможливе комфортне споживання турпродукту);
- виробнича інфраструктура – орієнтована на народні ремесла, виробництво характерних для окремого регіону сувенірів, приготування традиційних страв, організація для туристів різних видів сільськогосподарської діяльності;
- соціальна інфраструктура (будинки культури, кінотеатри, ярмарки, виставки тощо) [4].

Враховуючи цілі та вподобання туристів, селянин може організовувати:

- відпочинок і проживання в оригінальних чи адаптованих під автентичний стиль будівлях;
- активний туризм (побудувати на своїй території спортивний майданчик, розробити маршрути для велосипедних та кінних прогулянок);
- екологічний туризм (відпочинок поза межами урбанізованого середовища, споживання екологічно безпечних продуктів, мінеральних вод, екскурсії на території природо-заповідних об'єктів тощо);
- пізнавальний туризм (вивчення аграрної тематики, історії і культури краю, народних ремесел);
- мисливство та риболовлю (виключно за наявності відповідних дозволів чи ліцензій);
- культурно-історичний туризм (екскурсії, національні обряди, побут) тощо. Безумовно для забезпечення високоякісного

обслуговування власники агросадиб повинні дбати про:

- матеріально-технічне забезпечення створеного агротуристичного продукту (наприклад розмір та умеблювання кімнат, оснащення побутовою технікою, оснащення санітарного вузла тощо);
- емоційно-абстрактну якість (рівень сервісного обслуговування). Це пов'язано в першу чергу з тим, що туристи прагнуть насолодитись красою природи, а тому краєвиди села повинні мати привабливий, естетично оформлений вигляд [7].

Для досягнення успіху господар разом із своєю сім'єю повинен формувати власну туристичну свідомість на засадах ввічливості, відкритості, гостинності, налагодження контактів, забезпечення належної дисципліни. Дуже важливо створити позитивний образ для власної агросадиби чи селянського господарства, забезпечувати охайність, чистоту, відповідність санітарним і гігієнічним стандартам кімнат та садиби в цілому, піклуватись про естетичне оформлення тощо.

Для цього слід зважати на очікування туристів, які орієнтовані на:

- розміреність, спокій та тишу сільського життя;
- високу якість продуктів харчування (молоко, масло, сир, яйця, м'ясо тощо);
- комфортні, стилізовані умови проживання, родинну атмосферу;
- різноманітність видів діяльності та розваг, участь у сільськогосподарських роботах;
- помірні ціни для відвідувачів із середнім рівнем доходів;
- нові емоції та враження;
- можливість брати активну участь у сільськогосподарських роботах, ткацтві, лозоплетінні, вишивці, гончарстві тощо;
- наявність розважальної програми (організація свят, весіль, фестивалів, тематичних вечорів) тощо [7].

Головним завданням при цьому є створення імпульсу щодо розвитку сільських територій за рахунок організації нового специфічного сектору місцевої (регіональної) економіки – аграрного туризму.

Окрім економічних, державна політика повинна переслідувати і соціально-культурні цілі, а саме:

- зупинити деградацію сільських регіонів, ріст безробіття та міграцію населення;
- зберегти й відновити культурну спадщину і національну самобутність регіонів.

- становлення і розвиток агротуристичної діяльності в Україні вимагає:

- наявності вільного або умовно-вільного житлового фонду;
- достатньо високого рівня комфортності житлового фонду (як правило це приватні будинки з автономною системою забезпечення);
- систематичної державної підтримки агротуристичних підприємств (особливо – фінансової);
- нормативно-правового забезпечення (наявність відповідних законопроектів та цільових державних програм);
- рекламно-інформаційного забезпечення тощо [1].

З огляду на вище зазначене, вважаю, що для активізації агротуристичної діяльності в Україні необхідно:

- започаткувати реалізацію регіональних та місцевих стратегій, програм розвитку агротуризму на основі існуючого ресурсного потенціалу, потреб у продукції чи послугах в межах конкретних сільських територій;

- запровадити пільгове оподаткування для новостворених агротуристичних підприємств у разі інноваційного характеру їх виробничої діяльності;

- створити умови для надання необхідних соціальних послуг, організувати інфраструктурне забезпечення сільських селітебних територій, що є об'єктами розвитку агротуризму тощо. Концепція розвитку агротуризму націлена на вирішення низки соціально-економічних та екологічних проблем сільських територій, а тому потребує чіткого планування на рівні районів, окремих сільських громад, агросадіб. Для успішного ведення бізнесу, підвищення якості послуг й конкурентоспроможності необхідно:

- уміти передбачати й усувати труднощі;
- відкривати нові можливості для розвитку;
- визначати пріоритетні напрями розвитку агротуристичної діяльності;
- розробляти бізнес-плани та пристосовуватися до змін зовнішнього середовища;

• змінювати стратегії діяльності, а отже і здійснювати стратегічне управління.

Саме тому мною проведено детальний SWOT – аналіз умов та перспектив розвитку аграрного туризму в Україні (Таблиця 1).

Таблиця 1

SWOT – аналіз розвитку аграрного туризму в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Наявність природних історико-культурних і архітектурних ресурсів; • Сільськогосподарський потенціал; • Розгалуженість діяльності особистих селянських господарств; • Наявність вільного житлового фонду в сільській місцевості; • Самобутність традицій, звичаїв, обрядів; • Відносно дешеві ціни на відпочинок; • Готовність сільського населення зайнятися бізнесом. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неприятливе правове та економічне середовище; • Відсутність спеціалізованих програм кредитування й оподаткування для сільського населення, задіяного в агротуристичній сфері; • Необізнаність сільського населення в основах ведення агротуристичного бізнесу; • Недостатньо використовується досвід сусідніх країн (Польща, Чехія, Австрія, Франція, Італія та інші); • Низький рівень екологічної культури та свідомості; • Низький рівень транспортної інфраструктури; • Проблеми із водопостачанням; • Відсутність інформаційної підтримки єдиного бренду, реклами, інформаційних центрів; • Відсутність статистичної бази об'єктів агротуристичної діяльності та чисельності турпотоків; • Незахищеність від природних негараздів; • Слабка система просування агротуристичного продукту.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Перехід до сталого розвитку сільських територій; • Створення додаткових робочих місць; • Покращення умов проживання населення; • Збереження культурно-історичної спадщини, відродження традицій; • Виращування екологічно безпечної сільськогосподарської продукції; 	<ul style="list-style-type: none"> • Нестабільність законодавчої системи; • Втрата туристичного ринку в зв'язку з низьким рівнем сервісу та обслуговування; • Відсутність зацікавленості з боку державної влади у розвитку агро-туризму; • Поява проблем у зв'язку із погіршенням екологічної ситуації; • Конкуренція з боку туристичних

<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення соціально-культурного, екологічного рівня населення та самих туристів; • Розвиток малого підприємництва на селі; • Розвиток і модернізація інфраструктури (дороги, інженерія та комунікаційні мережі, заклади громадського харчування тощо); • Залучення іноземних туристів; • Охорона та збереження довкілля; • Створення нових атракційних об'єктів. 	<p>центрів в інших регіонах.</p>
--	----------------------------------

Результати SWOT-аналізу показали, що в Україні є потенціал та всі необхідні умови для розвитку агротуристичної діяльності.

Проведений SWOT-аналіз має важливе значення для здійснення стратегічного планування. Він дозволяє систематизувати проблемні ситуації в різних регіонах держави, краще розуміти структуру ресурсів, на які слід опиратися у вдосконаленні агротуристичної діяльності, виділяти і використовувати нові потенційні можливості швидше, ніж конкуренти, приймати зважені рішення, що стосуються розвитку бізнесу.

SWOT-аналіз надав можливість узагальнити коло проблем, які стримують розвиток агротуристичної галузі в нашій державі. До них ми відносимо:

- відсутність права у місцевих органів державної виконавчої влади на здійснення перевірок суб'єктів агротуристичної діяльності з метою контролю за якістю надаваних послуг;
- недотримання вимог законодавства щодо відводу земельних ділянок та хаотичного розміщення на них туристичних об'єктів;
- недостатня кількість обладнаних туристичних маршрутів;
- незадовільний стан доріг;
- несприятливі умови кредитування суб'єктів агротуристичної діяльності;
- невідповідність співвідношення «ціна – якість» туристичних послуг.

Беручи до уваги результати SWOT-аналізу, вважаю, що агротуризм є найбільш реальним та пріоритетним напрямом розвитку, що може сприяти активізації сільськогосподарської діяльності в регіоні та спонукати сільське населення до отримання економічної вигоди. Його слід відносити до екологічно-безпечних видів

туристичної діяльності, що дозволяють зберігати й охороняти природну та культурно-історичну спадщину, забезпечувати екологічну просвіту, добробут і здоров'я як сільських жителів, так і самих екскурсантів, мінімізувати використання ресурсів, що не відновлюються [5].

Позитивний вплив аграрного туризму на вирішення соціально-економічних проблем села повинен мати комплексний, системний характер, сприяти розширенню зайнятості сільського населення, стимулювати благоустрій сільських поселень тощо.

Список використаних джерел:

1. Бабікова К.О. Агротуризм як фактор збалансованого розвитку сільських територій // *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Стратегія збалансованого розвитку агроєкосистем України»*. – К.: ДІА, 2013. – С. 13–14.
2. Гладілова Н. Агротуризм: карпатський аспект / Н. Гладілова // *Пропозиція*. – 2007. – №6. – С. 14.
3. Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» від 17 червня 2004 року, N 1807-IV.
4. Закон України "Про туризм" від 15.09.1995 № 32 із внесеними змінами від 18.11.2003 № 1282-IV.
5. Ісаєнко В.М. Сучасний стан та перспективи розвитку агротуризму на селітєбних територіях України / В.М. Ісаєнко, К.О. Бабікова // *Агроєкологічний журнал: Науково-теоретичний журнал*, 2012. – № 2. – С. 101–103.
6. Кудла Н. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку агротуристичного руху / Н. Кудла // *Економіка АПК*. – 2006. – №2. – С. 30-34.
7. Липчук В. Агротуризм: організаційно-економічні засади розвитку / В. Липчук, Н. Липчук. – Львів : СПОЛОМ, 2008. – 160 с.
8. Маєвський Я. Агротуризм: poradnik для сільського господаря / Я. Маєвський. – Львів, 2005. – 80 с.
9. Черевко Г. В. Агротуризм як форма економічної активізації сільських регіонів / Г. В. Черевко // *Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету : економічні науки*, 2002. – №14(26), т.1. – С. 67-71.
10. Черевко Г. Агротуризм як напрям розвитку агробізнесу в сільських прикордонних регіонах України / Г. Черевко, В. Липчук, Г. Іваницька // *Регіональні умови розвитку сільських прикордонних регіонів Польщі і України*. – Жешув-Львів, 2003. – С. 173-187. УДК 908(477.86):796.5

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЕТНОТУРИЗМУ В ДОЛИНСЬКОМУ РАЙОНІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

О. І. Ситник

sytnykutan@gmail.com

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна*

М. М. Шикор